

ЗАПЕРЕЧЕННЯ В ВАШИНГТОНІ

ВАШИНГТОН. — Сензаційні обвинувачення з боку Німеччини, начеби президент Рузвельт і цілий теперішній американський уряд дали обіцянку польському амбасадорові Потоцькому, що Америка піде до війни по боці альянтів, коли наступить до того потреба, знайшли свій живий відгомін у Вашингтоні. Президент Рузвельт узяв ті обвинувачення легко і сказав, що їх треба брати „не з одним зерном, але трьома зернами соли“. Себто, що вони цілком відумані. Категорично заперечив це секретар стейту Гол і назвав це пропагандою. Подібні заперечення видали польський амбасадор у Вашингтоні, граф Потоцький, а також бувший американський амбасадор до Польщі, Булит, через якого та обіцянка була нібито зроблена.

Мало хто вірить, щоби президент, чи хто інший з боку уряду міг зробити таку обіцянку. Проте підозрюють, що німцями таки вдалося захопити в міністерстві у Варшаві архів закордонної політики Польщі. В зв'язку з тим дипломатичні кола висказують своє здивування, як польська влада могла так легко до того поступити і не подбала в час, щоб важні документи вивести, або знищити. Німці, як лиш увійшли до Варшави, зараз вислали з Берліну фахівців-архівістів до Варшави, які почали все складати документи і розкривати. Німецька влада повідомляє, що це перше відкриття, за яким підуть інші відносно польської заграничної політики.

ЗАЯВА ПРЕЗИДЕНТА В СПРАВІ МИРУ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт зробив офіційну заяву у зв'язку з вислідом поїздки Сомнера Велеса до Європи. В тій заяві говориться, що „в найближчій будучині малі є надії на досягнення справедливої і сталого миру в Європі“. Президент підкреслює: „в найближчій будучині“. Але що покаже дальша будучиність, не знати. Америка буде готова при першій відповідній нагоді поробити мирові заходи. Тепер, підчас поїздки Сомнера Велеса до Європи, з боку Америки не були подані мирові проекти, а також ніхто з воюючих держав не подавав своїх мирових проектів, казав президент.

СТАЛЕВИЙ ПРОМИСЛ ДОБРЕ ОЖИВАЄ.

НЬЮ ЙОРК. — Американський сталевий промисл в останніх місяцях подвоїв свою діяльність, внаслідок закупів сталевих блях і штаб з боку воюючих європейських держав. Купують також багато ті неутраляні краї, що можуть купувати, серед них Італія і скандинавські держави.

ТОРГОВЕЛЬНА ПОЛІТИКА ГОЛА ПЕРЕМАГАЄ.

ВАШИНГТОН. — Торговельна політика секретара Кордела Гола, яка ґрунтується на тому, щоб з чужими державами вхолодити в можливість найбільшій торговельній товарообміну, перемає в конгресі. Сенат тепер голосував над внеском, щоб усі будучі торговельні договори з чужими державами ратифікував сенат. Це дало сенатові право до певної міри гавувати що ліберальну торговельну політику Гола. Але сенат маленькою більшістю голосів, 44 за, 41 проти, відкинув це, даючи в той спосіб велику руку уряду, зокрема секретареві Голові. Передбачають, що небагато ціла та політика буде одобрена конгресом.

ПРОЦЕСИ ЗА МОНОПОЛЬ У ІОНЯХ.

КЛІВЛЕНД. — Лава присяжних признала винуватими 102 особи з ділянки пльомберського промислу за те, що вони запровадили в тім промислі монополію. До того спряядсь не лише власники фабрик пльомберських виробів, але, також торговці тими продуктами, а понадусе юнії, чи юнійні провідники. Взаміну за певні винагороди вони всі разом не допускали до того промислу не лише неюнійних робітників, але також інших виробників пльомберських продуктів і інших торговців тими продуктами. Кошти того монополю покривала широка суспільність, платячи за пльомберські роботи вищі ціни.

ЗАГРОЗА СТРАЙКУ ТРАНСПОРТОВИХ РОБІТНИКІВ.

НЬЮ ЙОРК. — Переговори між ньюйорським департаментом комунікації і юнією транспортних робітників за те, щоб останні признали повні юнійні права з хвилею, як ньюйорські підземні залізничні перейдуть під заряд міста, розбилися. Тепер юнія погрожує, що готова викликати своїх робітників на страйк, щоб змусити заряд міста признати повні юнійні права робітникам на собвєлах.

ПЕРЕВАГА НІМЕЦЬКОГО ЛЕТУНСТВА.

НЬЮ ЙОРК. — Чільний американський інженір летунства, Вайт, заявив, що німці під оглядом літаків мають значну перевагу над альянтами. Він обчислив, що німці мають усіх літаків коло 29 тисяч, в той час, коли альянти мають усіх літаків коло 22 тисячі. Але Вайт додав, що альянти здоганяють скоро німців і в половині 1941 р. переженуть їх. Тепер їм булоб небезпечно зачинати „цілковиту“ війну, казав Вайт.

ОПІКА НАД РОБІТНИКАМИ.

ШКАГО. — Місцева фабрика рілльничих машин, „Інтернешенел Гарвестер“, порішила подбати про те, щоб її робітники мали суспільне забезпечення. Бо праця в тій фабриці є дуже сезонна і раз та фабрика дуже працює, інший раз цілком нечинна. Отож заряд фабрики порішив, що з чистого доходу, який перейде поверх \$3 від уділу, \$5 відсотків розділятиме між своїх робітників. Крім того буде віддавати певні вклади на обезпечення робітників на старість та пропенні безробіття. Коли робітник виробить у тій фабриці понад 60% своєї пересічної плати, то він мотиме доповнити свою плату з обезпеченого фонду. Колиж він того фонду не буде вичерпувати, то він останеться для нього на старі літа.

САБОТАЖ У ФАБРИЦІ ЛІТАКІВ.

НЬЮАРК. — Власти арештували інженіра-інспектора в фабриці літаків у Кліфтоні, Н. Дж., за те, що він навмисно пропускав до літаків такі частини, які видно були нездатні. Цей інженір зветься Едвін Гопсон і він є бувшим старшиною американської армії. На місце цього саботажу виїхали федеральні агенти.

ВЕРТАЮТЬСЯ З ДОПОМОГИ НА РОБОТИ

За обчисленням ньюйорського стейту, в останньому році вернулися до робіт 85,000 робітників, що до того часу побирали допомоги з публичних фондів.

ЗНАЙШЛИ ТІЛО ДІВЧИНИ КОЛО ШКОЛИ

У шкільній до публичної школи в Лімонті, Па., знайдено сильно побите тіло якоїсь молододі дівчини. Виглядає на 16-літку. В її торбинці знайдено картку з іменням Рейчел Тейлор. Її видно знасилувано.

СМЕРТЬ ВДОВИ МІЛІАРДЕРА

У власній мешканні в Пам Бічу, в стейті Флориді, померла від удару серця в 47-році життя широко в Америці звісна вдова по американському мільярдері Джані Джейкобові Асторі. Вона походила з малоавіанської бруклінської родини. Віддавалася за Астора в 18-році життя. Вертаючися з ним з пошлюбної подорожі по Європі, вона стравила чоловіка у відомій трагедії „Титаніка“, що ватонув від удару ледової гори в квітні 1912 року.

Вдова зробила світові другу сензацію, коли вона по 4 роках вийшла замуж удруге, чим разом за приятеля своєї молодості, а потім ще одну, як у 1933-році розвелася з ним, щоби, будучи вже 40-літньою жінкою, віддатися за італійського боксера Фіермонте, котрому було 26 літ. Кілька літ тому вона розвелася з ним і післала його до Європи, давши йому великий маєток на прожиток.

ДИНАМІТОВИЙ ЗАГОВІР

Поліція Нью Йорку й Петерсону, Нью Джерзі, арештували в четвер двох людей, щоб допитуватися від них висисень у справі 125 фунтів динаміту, що його дня 30 листопаду знайдено на березі ріки Пасейку. В Нью Йорку сидить арештований 46-літній Джордж Савер, котрий 29 листопаду привіз у трої до гараджу Данила Скакуна в Петерсоні ладунки динаміту, чорного пороку й капсєлів. Скакун каже, що, боячися вибуху динаміту, він виніс його й лишив на берез ріки. Федеральні агенти кажуть, що динаміт вкрадено з арсеналу одної спілки для виробу експлозійних засобів у Нью Джерзі ще в 1937-році.

СЕЛЬМА ЛЯГЕРЛЕФ ПОМЕРЛА

Сельма Лягерлеф, славна на весь світ шведська письменниця, померла на 81-шій році життя під сильним враженням совєтсько-фінської замирення. В 1909 році дістала нагороду Нобля. Деякі її твори перекладені українською мовою.

„ЛІНІЯ СТАЛІНА“.

СТОКГОЛЬМ. — Совети пізнали вартість Лінії Манергайма і тепер її використовують в такий самий спосіб, як вона була побудована. Тільки її продовжують. Совети певні, що зможуть її краще використати ніж Фінляндія, бо мають на те більші засоби. Таке говориться в дипломатичних колах.

ЗАТІСНЯЮТЬ БЛЬОКАДУ.

ЛОНДОН. — Альянти рішили скріпити економічну бльокаду, звернену проти Німеччини. Рішені це зробити, хочби це коштувало їх утрату „приятелі“ з боку деяких неутраляних держав. Кажуть, що краще Німеччину змусити голодом до наступу, ніж тратити мільйони людей, атакуючи Лінію Зігфріда.

ДОКІНЧЕННЯ БУДІВЛІ РОКЕ-ФЕЛЕРІВСЬКОГО ІНСТИТУТУ

Цими днями докінчено будівлення великого торговельного й розривкового осередку в Нью Йорку, звісного під назвою Рокєфелєрський Інститут.

Думка виставлення його повстала коло десять літ тому. Кошти мали вносити сто мільйонів доларів. Складається він з 15 частин, себто окремих будинків, 20,000 робітників працюють денно в центрі, а число людей, що відвідують денно центр з різними справами, вносить 125,000. Для ведення Інституту треба 2,200 робітників.

Оцінюють вартість цілого Рокєфелєрського проекту на 92 мільйони доларів, верхом, а податки вносять коло 5 мільйонів 100 тисяч доларів річно.

АРЕШТИ В БЮРІ ДОПОМОГИ

34 особи арештувала ньюйорська поліція, як вони ввійшли крикливою демонстрацією до Бюра Домашньої Допомоги при 116 вул. в Нью Йорку й стали домагатися квітків на їжу й перенесення одної жінки до Пуерта Ріка. Демонстранти пікетували довго під будинком, а коли пробували вдертися до канцелярії, попали в конфлікт з поліцією.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ПОЛЬСЬКИЙ НОВИЙ УРЯД ЗА СТАРУ ПОЛЬЩУ

АНЖЕР (Франція). — На засіданні польської Народної Ради, що має бути мініатурою польського союму, говорив А. Залєскі, міністер заграничних справ нового польського уряду „про Польщу, яка має бути відбудована. І заявив, що „що було забране силою, мусить бути віддане назад правному власникові“, що означає, що новий польський уряд стоїть далі при тому, що Польща має бути відбудована у давніх границях. Залєскі говорив ще і про „польський мур“, що охороняє „західно-християнську цивілізацію“, під чим також розумів Польщу. Як і зазначував, що Польща має знову далі відділювати дві автократії: російську і німецьку. При кінці Залєскі зазначив, що Польща булаб себе боронила навіть тоді, колиб альянти не булиб приобіцяли їй помочи. Подав, що війну викликали Німеччина і Совети, а також обвинувачував уряд старої Польщі, що вів Німеччині й Советам. Дуже тепло говорив про Злучені Держави, що ніби вони були одні з перших, що поспішили визнати новий польський уряд.

„НАГЛА СПРАВА“.

АНЖЕР. — Польська Народна Рада, що радить в Анжері, в місці осідку нового польського уряду, заявила односторонньо за наглий внесок, який пропонує негайне назначення надзвичайної комісії, що має розглянути всі документи, з яких можна пізнати, хто заявив польську катастрофу. Разом з тим має бути негайно виготовлений акт обвинувачення проти тих найвищих польських урядовців, міністрів, дипломатів чи військових, що заведували свої обовязки і довели до упадку Польщі.

„ВЕСНА БУДЕ ЦЬОГО РОКУ СКЛАДНОЮ“.

МОСКВА. — Так пишуть „Ізвестія“ з 28 лютого б. р. Бо осінні роботи в полі не дописали. А до весняних робіт треба волів, коров та тракторів. А тих останніх нема навіть кому направити.

СЕНЗАЦІЙНІ ПОЛЬСЬКІ ДОКУМЕНТИ.

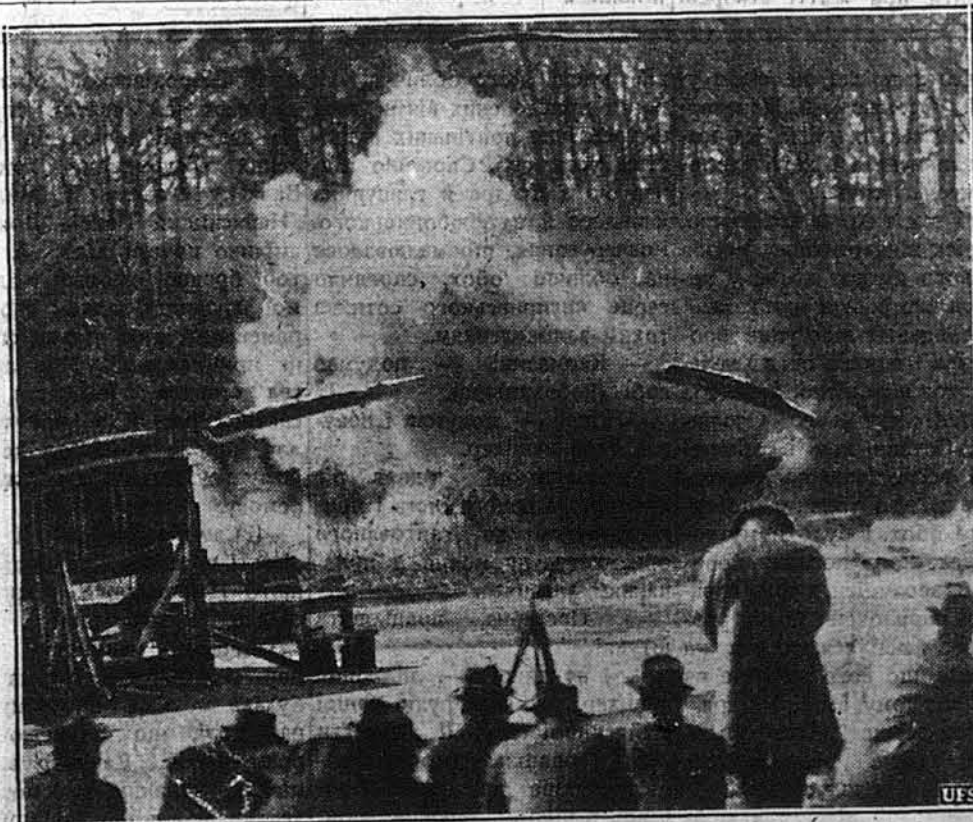
БЕРЛІН. — Німецьке міністерство заграничних справ передало американським кореспондентам 48 сторінок документів, що нібито були знайдені в архіві польського міністерства заграничних справ у Варшаві. Той архів німці забрали по загарбнанні Варшави і вивезли до Берліну. У проголошених документах є сліди того, що доведло до теперішньої війни. Так про це кажуть німці. Властивою сензацією є звідомлення, що їх вислав з Вашингтону польський амбасадор Ю. Потоцький до польського уряду в Варшаві. Амбасадор Потоцький, як виходилоб з проголошених документів, покликувався на свої розмови з американським амбасадором до Франції, Булитом, а той останній нібито передавав те, що думає президент Рузвельт і секретар стейту. Виходилоб, що ніби Булит мав запевняти Потоцького, що Злучені Держави певно стоятимуть при боці альянтів при кінці війни та що сентимент краю є проти Німеччини в такій самій мірі, як це було в 1917 році перед самим виводженням війни Німеччини. Булит, як ніби подав Потоцький, заявив тому останньому, що президент Рузвельт осудив тоталітарні держави і вже рішений щодо того, якою йому йти дорогою у цій війні. Значить, що покине ізоляційну політику і піде до війни по стороні Великої Британії й Франції.

МОЛОВОТ ПРО АЛІАНТІВ.

МОСКВА. — Совети не дадуться втягнути у світову війну, як цього собі бажають альянти. Вони не будуть знярядям чужої політики. Але добре приглядаються до того, що роблять альянти в Скандинавії, бажаючи там створити скандинавський союз, звернений проти Советів. До того Совети не допустять. Таке говорив совєтський прем'єр і комісар заграничних справ, Вячеслав Молотов, на нарадах Верховного Совету. До тих, що є проти Советів і помагали Фінляндії, зачислив Молотов також і „миролюбні“ Злучені Держави. Коли сказав слово „миролюбні“, роздався на салі сміх. Далі виправдував совєтську „оборону“ перед фінськими „напасниками“ і розповідав про фінські „варварства“, яких не знає „культурний світ“, під чим розумів головню добивання совєтських ранених жовнів.

ВТРАТИ У ФІНСЬКО-СОВЕТСЬКІЙ ВІЙНІ.

МОСКВА. — Молотов подав, що в фінсько-совєтській війні було по совєтським боці 48,745 убитих і 158,863 ранених. Далі подав, що Фінляндія втратила не менше як 60,000 убитих і 250,000 ранених. Те, що сказав Молотов, не відповідає обчисленням фінського команданта Ген. Манергайма, що нараховує 15,000 убитих фінів і 200,000 убитих совєтських жовнів. А обчислення скандинавських держав подають, що Совети втратили 250,000 убитих і мають 250,000 ранених; фіни мають 30,000 убитих і 35,000 ранених.

НОВА ВИБУХОВА МАТЕРІЯ.

На полі коло Болтимора, Меріленд, відбуто оноді проби з новим вибуховим середником, придуманим Лестером Барловом. Називає він його „Глмайт“. Світлина показує, що створюється телеграфічним способом, коли під ним спричинено вибух 8 унцій цього нового експлозуючого матеріалу. Федеральний уряд зацікавлений винаходом для військових цілей.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1899

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Цьогочасний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
поштою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

ЗА ГЕОГРАФІЮ Й ЕТНОГРАФІЮ

Проф. О. Шульгин, що виступає як „голова ради міністрів У.Н.Р.", пише в паризькій „Трибуні" (з 15 лютого 1940) про „Шляхи до порозуміння" між самими українськими партіями, гуртками чи таборами. Обговорюючи міжпартійні розходження на ґрунті сучасної міжнародної політики, автор порушує справу тих спільників, з якими український нарід міг би спільно йти проти свого найбільшого ворога: СРСР. Тут згадує за Польщу, стверджуючи, що давні відносини між У.Н.Р. і Польщею „нині закінчені, бо ситуація створилась інша".

З цього виходило, що давні договори вже не існують, а з тим неважко й те зобов'язання, що містить „незацікавленість" уряду У.Н.Р. Галичиною. Та коли йде про договори, то „можуть повстати нові і звсімі інші...", пише далі проф. Шульгин, бо „проти географії нічого не вдієш і її не змінити: сусіди лишайються сусідами", як нічого не вдієш і проти „політичної необхідності". Виходить, що географія і політична необхідність такі сильніші від того, чи українці й поляки мають охоту з собою говорити, чи ні. Насувається тепер питання: на яких основах можна починати знову говорити? На те проф. Шульгин відповідає так:

„Коли польській стороні психологічно трудно відкрестити від ідеї старих східних кордонів, то так само ніхто з українців не може зректися права на ті землі, де панує етнографічна більшість українська". Далі проф. Шульгин заповідає, що „кожна сторона", себто як українська так і польська, буде базуватись при нових укладах на „етнографічній принципі". Та такі зараз сам признає, що „на жаль, люди ці принципи часом розуміють по іншому...", але дораджує нам надіятися, що в будучині, коли мова про це питання, „обставини дозволять нам розрішити його мирно й справедливо".

Ось те останнє є те, з чим ми не погоджуємося, в що не віримо, чого не надіємося. Інтерес дамої Польщі вимагає, щоб вона вже тепер опиралась польсько-українським взаєминим — на географії й етнографії. Навіть найбільші приятелі поляків, урядові кода в Англії, Франції, а також і тут у Злучених Державах, дають їм уже дуже виразно пізнати, що навіть на випадок повної перемоги альянтів Польща не може числитись на те, щоб знову дістала західно-українські землі. Колиж новий польський уряд той слушності не визнає, то значить, що він далі думає категоріями Дашинських (голова першого польського уряду, що вислав свої частини займати Волинь), чи Галерів і Желіговських, що допускались насильства й нападали на непольські землі. З таким польським урядом, що так думає, нема українцям ніякої „політичної необхідності" входити в якісь порозуміння, включно до уряду У.Н.Р. Навпаки, навіть і йому треба з ним боротись в такий спосіб, щоб альянти уже тепер знали, які є справжні задуми цього нового польського уряду, що то готов у шасливому збігові обставин виступити проти українського народу з новим насильством. Такої Польщі з такими думками не треба ні світові, ні українцям, ні навіть полякам, бо вона і їм самим несе нещастя. А крім того: краще чесний і отвертий ворог, ніж такий фальшивий прихильник, що позбавлений навіть такого політичного реалізму, який опертий на — географії й етнографії.

ГОЛОД — ПЛАНОВА БОЛЬШЕВИЦЬКА СИСТЕМА

Паризьке „Українське Слово" (з 25 лютого 1940) лише про положення в Західній Україні. Стверджує, що Західна Україна уже відтяти хінським муром від світу та що вже скінчився період большевицького кокетування українців. А далі читаємо так:

„По „виборах" скінчилась всяка кокетерія. Українські школи — так, але з московськими наставниками й з московським змістом. Розділ земель — так, але разом наложень на „обдарованих" таких тятарів, що володіння землею перемінюється в невідмінність. Місцеві посади — так, але обсажені місцевими ворожими українству елементами, або насланими москалями. Навіть посади, що їх мали „делегати" від „Народнього Зібрання" до Москви, поведідали „пешішим" людям. А за тим прийшли московські середні школи, московська мова по уряді й введення її навчання в школах, московська ГПУ, нагінка на релігію й духовенство, ліквідація українських установ, фактичне зліквідування української кооперації й т. п. в супроводі арештів, заступів і заслань та кривавих задушень українських маніфестацій. Обруч „затягається" щораз сильніше... Ось що пишуть про теперішнє положення на ЗУЗ в дописі, що оце дійшов до нас:

„Життя на Західній Українських Землях набирає швидким темпом звичайних советських рис — дощочитво, терор, моральні знущання, мізерія, голод — і нестримна пошів слів і гучних фраз на мітингах та радіових передачах. Заборона вільно думати, а ще суворіша — вільно говорити. Атмосфера важкої незносної задухи, якої незвичні люди ні як не можуть витримати й скоплюються по ночах, прислухуючись до хвилювань кожного шестесту коло дверей: — „Чи не прийшли вже..." Бо в усіх ясно усвідомлене переконання: — „Всеодно, забери... Не цієї ночі, то другої..." І тому всі, хто тільки може, втікає. Куди? Сам ніхто не знає. Щоб тільки за советський кордон, не дивлячись, що на цьому кордоні тепер уже безцеремонно стріляють. В останніх часах Західної України покинули навіть усі кооператори, що тримали в своїх руках „Мослосюз", „Народно-Торговлю", „Центросоюз" і т. д. Вони думали сидіти до останнього, щоб якось утримати при житті створені

важкою працею покоління славних народних установ, але побачили, що під большевиками ніяких дійсно народних установ не втримаєш, бо всі вони перейшли дуже швидко якщо не в московські, то просто в неукраїнські руки. Крім цього повна відсутність товарів при большевицькій господарці робить працю кооператора цілком непотрібною. Отже стоїмо перед переселенням української інтелігенції згід большевицької окупації. Люди воліють йти на всі злидні еміграції, щоб не залишатись під большевицьким терором".

„Гляньмо тепер на другу — соціально-економічну діяльність, щодо якої большевицька демагогія договориється до всяких „раїв", соціальної „справедливості" чи іншого „заможного й шасливого" життя. Всі очевидці, без ніякого винятку, стверджують: з приходом большевиків прийшло — ожебращення й нужда, які з кожним днем поглиблюються. І зовсім тут не діло в самій по собі націоналізації промисловості, знищенні приватної торгівлі, виласнованні нерухомого маєтку по містах, підготовуванні чи заводженні колективізації та інших подібних мірах. Діло в чому іншому. Діло в загальній нужді, яку з собою принесли большевики і яка стала уділом усіх верств населення: не тільки „лішечників", виласнованих клас чи безробітників, але й „упривілейованих" верств, ось, напр. робітників, які заробляють 100—140 руб. на місяць у тому часі, коли 1 кг. масла коштує 30 руб., 1 кг. мила 25 руб., а пара чобіт — 500 руб., при чому вдобавок усе це взагалі зникло з торгівлі й не можна дістати. Діло в голоді, що його на своїх штиках принесли воєнки — найбільшій хліборобській імперії.

„І ось що характеристичне: голод, що оце стискає в щораз цупкіших обняттях Західну Україну, це зовсім не припадок, зовсім не хвилевий наслідок воєнних подій або небажаний вислід невмілої початкової большевицької господарки чи „головотвистства". Ні! Голод — це система, большевицька система, усвідомлена й планова. Голод є найкращий, найвирішніший й найтриваліший союзник московських червоних фараонів. Більше того: голод є невідмінна й сутня частина большевизму: нема большевизму без голоду. Деб він не появився — товаришиться йому

голод; невідмінно й без ніякого винятку!

„Так, це стара московська метода, примінявана до сьогодні в самій Совдепії. Ось Україна, одинокий край невичерпаного в своїй плодючості чорнозему, „країна молоком і медом пливуча", „шпихлір Європи", що її природні багатства приковували й далі приковують очі захланних сусідів — тепер, по поневоленні її большевиками, переживає жахливу голодову катастрофу з поширенням канібальства, а по дальших нещільних десятих роках — роках напівголодової „вегетатції" — черговий жахливий голод із вимертвям кількох мільонів людей. У якому стані знаходиться сьогодні Україна, а разом із нею ціла Совдепія, свідчить факт, що ось та Галичина, що перед приходом большевиків на ділі була країною нужди, представляла для вступаючих до неї большевиків просто якийсь невіргодний, чарівний „буржуазний рай", а що більше, навіть сьогодні, отже тоді, коли большевицька сарана впродовж кількох місяців її обжерла й ограбила до тла та довел до такого стану біди й нужди, що здавалосяб уже лікувати далі йти, всеж вона представляє для большевиків справжнім „Ельдорадом", а большевицький комісар у Львові, до якого звернувшись домагаючись, щоб із ЗУЗ не тільки вивозили, що попаде під руки, але й доставляли все необхідне з Совдепії, здивовано заявив: „Достави?! Таж ви забезпечені найменше на 20 років!"

„Ці слова, а разом із їм і вигляд та поведіння людей, що приїжджають із глибини Совдепії, вказують, у якому стані знаходиться ціла Совдепія. Ці слова (автім не тільки вони!) вказують, що на У. З. З. большевики ще далеко не дійшли до кінця. Ціллю большевиків є: західно-українське „Ельдорадо" цілковито зрівняти з рештою Совдепії; треба довести його до стану найнижчої вегетатції — напів смерті, напів життя; треба надломити його біологічну силу, у разі з цим убити волю, здібність спротиву й бажання боротьби. Тоді щойно можна буде також знести надзбручанський кордон".

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ХТО ПОПИРАЄ БІЗНЕСИ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ", ТОЙ ПОПИРАЄ „СВОБОДУ".

ДВА МІСТА — ДВІ СИСТЕМИ

Кореспондентка часопису „Ди Нью Йорк Таймс", відома журналістка Анна МекКормик, пише про свої враження, яких дізнала, відвідуючи тепер Париж і Берлін. Є вони такі:

При кожній (нагоді) Париж голосить, що він є столицею Франції, яка є у війні. Є це місто, приготіване до війни, на бомбардування, готове на кожну евентуальність.

Війна спричинює однакові реакції в кожній країні. Однак вистарчить тільки оком кинути на Берлін та Париж, щоб пізнати велику різницю між двома системами. Тут вільне підприємство та приватна ініціатива, а там усе звязане центральною владою.

Париж є не тільки столицею Франції у війні, але також воєнної столицею альянтів, тоді, коли Лондон є тільки політичною столицею.

Підчас Великих війн Святий Париж був оживлений і значно більше тому, що багато англійців прибуло з другого боку каналу, щоб відвідувати англійських жовнірів у Франції. Мішання односторонь, мішання різних мов, рухи мас на вулицях, атмосфера в театрі та каварнях — усе це творить веселу цілість, що каже забувати мішки з піском, підземні схови і т. п. та інші заходи „пасивної оборони". Крім цього приїзд англійців запевняє французів, що вони не є самі.

Ця французька живучість є теж певним виявом відваги. Французи признають німцям усе те, що вони мають сильне. Навіть можливо перецінують німецьку воєнну машину. Але й німці також не зменшують військової сили французів, і вони знають, що величезні резерви Франції — це не „Патомківські села", а справжня сила.

Берлін є дивно мовчавий. Головна вулиця „Унтер дер Лінден" є цілком опущена в порівнянні до Елізейських Піль у Парижі. У Франції дуже мало обмежень щодо вживання бензину. Приватні лімузини та авто-таксівки бігають на всі сторони, неначе за нормальних часів. Та в Берліні моторова їзда обмежена до мінімуму. Тільки „боси", гнані т. зв. синтетичною бензиною, та тягарові автомобілі, привязані по два чи три, щоб тим способом заощадити паливо, переїжджають час до часу. Решта вулиць майже порожня.

Прохожі спішають по хідниках і рідко говорять до себе.

Вони такі заняті, що навіть у товаристві виглядають неначе самі. В ночах й тишина ще більше поглиблюється. Будинки цілком замілі, так, що не видно ні трохі життя через двері й вікна. Майже не чути ніде людського голосу.

Навіть великі крамниці, переповнені покупцями, що шукають чогось, є дуже тихі. Такі крамниці, що продають дорожчизни, шовк та люксові товари, мають повні склади, інші цілком випродані. Виставові вікна біловнені всякими товарами, але коли хочеш їх купити, то тобі кажуть, що це тільки „для декорації".

В Парижі є повно крику та галасу, й тим робом рух стається значно легшим. Вуличні лампи є звернені тільки вниз, а багато дверей ясно освічених, тільки з легко спущеними котарами. Нема тут карткової системи, ані, як здається, браку поживи. Живнотість обмеження є тільки в певних днях. Є три дні в тижні без мяса, інші дні без алькоголю, солодощів та солодкого печива.

Німці замкнені майже в собі. Вони не мають прихильників, з якими могли би брататися. „Вісь" Рим-Берлін не була роблена для приятельства й союз з Советами не спричинив напливу москалів до Берліну. Нині Німеччина є майже так само відтяти від світу, як Росія. Зо всіма своїми виступами Гітлер не зробив ані одного приятеля для свого народу. Німеччина воює виключно сама й це саме витворює цілком інакшу атмосферу, як у Парижі.

Воєнне напруження існує зарівно у Франції як і Німеччині. Однак в першій країні з причини безчинності, у другій з причини надто великого напруження. Життя за фронтом занепадає. Заохочення, чи навіть кари, нічого тут не помагають. Переконач пропагандою, що Англія хоче знищити Німеччину, всі німці зробились войовниками за свою державу: Вони сподіваються, що під серпень усе скінчиться.

У Франції ніхто не передбачує, як довго потриває війна. Французи не сумніваються, що кінець кінців перемога буде по їх стороні та що вона не приїде зараз, як також і без таких зусиль.

Берлін прямує тяжко й по-нурно до незнаного майбутнього. Вигляд Парижу є куди легшим, хоч місто не виявляє свого звичайного гумору.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(10)

Віру нашу грецьку не зберігаючи в цілості і силі законів і мандатів королівських, зневажає й моле-стє. Де не поїде йому під руки священні чи діякон віри нашої грецької, стародавньої, то ніколи без лиця опльованого, без волосся з бороди викинутого, без ребер потовчених, з рук йому не вирветься. А вже це певне, що не на його голову нікчемну, а на цілу Річ Посполиту і ганьба таких учинків і слів і плач і крик німсти покривджених до Бога, спадає!

Годі, годі, пане сотнику! — перебив Хмельницькому канцлер. — От і бачите, як той „золотий спокій" працює й проти нас і проти Речі Посполиті! Тільки в каламутній воді „золотої вольності" можуть безкарно увихатись такі жуки, як Чаплинський.

— Правда ваша, пане канц-

лере! Вибачте, коли наговорив забагато, але вірте, що болить мене не тільки моя кривда. Вона, цеж тільки крапля в морю злочинів і безправств таких шулік, як Чаплинський. А їх же в нас леґіон!

— Заспокойтеся, пане сотнику! Заспокойтеся й зрозумійте, що не хто інший, а ви самі з цим Його Королівської Милости Військом Запорожським, в силі перемінити те лихо, що від нього не тільки Україна загибає, але й уся Річ Посполита терпить з ушербом для сили й поваги Його Королівської Милости.

— Прикажіть, пане канцлере, я слухаю.

Канцлер знову піднявся з-за стола й підійшов до своїх кудрів. За хвилину добув з них чимале, сильно оковане пудро й поставив перед Хмельницьким. Любовицький

піднявся з крісла, не сів у же й Осолінський. Поневолі встав і Хмельницький. На момент запанувала в келії глибока святочна тиша.

Було так тихо й празнично, що тріск відчиняючих замків окованого пудра лунав у келії, мов вистріли з мушкетів. Любовицький відступив кроком взад і впирав очі в Хмельницького; непомітно, зпідбодом поглядав на нього Осолінський. Сотник, хоч і збентежений несподіванкою до краю, повів допитливим поглядом по обох. І було йому того перелетного погляду доволі, щоб зрозуміти, в чому справа: дві пари очей його розмовників зачалися, ждучи на вражіння, що його викличе на Хмельницькому зміст пудра.

Колиж нарешті відскачав останній замок, віко пудра піднялось, а в ньому забарював малиновий прапор з срібним вітром посередині. Коли канцлер добув зпід прапору, розмалювану самоцвітами гетьманську булаву й блиснув нею, перед очима чигиринського сотника, ніщо не сколихнуло спокою на мармуровій масці його обличчя. Ні блиск прислониених віями очей ні тремтіння притінених пушистим усом губ. Спокійно підняв очі з пудра й глянув на канцлера й на Любовицького. Розчарування, що малювалося на обличчі обох, сповнило серце чигиринського сотника тихим задоволенням.

— Кармазин! — подумав собі Любовицький.

— Лис! — подумав і заку-

сив губи канцлер. Хмельницький підняв риг прапору за срібну кисть і приглядаючись до гаптованого орнаменту, промовив з признанням, занадто.

— Прегарна, працювати штука!

— І не диво! — підхопив канцлер. — Білі руки нашої Найяснішої Пані, П. Милости Марії Людяної, всім нам наймилостивіше наноуєні королевої, з щирим серцем прикладалися до того подуманого знаку слави й перемоги.

При згадці про королеву, Хмельницький приклав руку до серця й поклонився.

— Ех, якби ви знали, пане

сотнику, скільки запалу в сер-

ці П. Королівської Милости для всіх нам святої справи! На авдієнції послів від уярмленних бісурменами християн Балкану сказала П. Милість: „Найясніший Пане! Доконай сміливо почате діло. А коли тобі бракує грошей, здійму мої наушники, віддам свої на-раменники, щоб тільки справа не припинилась". Мов архангел станула. Королева при святій справі й у найтяжчих для короля моментах не дає йому всумнітись в світау перемогу.

— Сам Бог вибрав П. Милість і поставив при боці на-шого Найяснішого Пана — сказав Хмельницький.

Тимчасом малиновий прапор з вітром і гетьманська булава мовчки виблискували на столі, що розмежовував розмовників. Канцлер зрозумів, що найвища вже пора на декларацію щодо тих привабливих цяцок. З повагою розгорнув прапор на столі й узявши булаву в руку, почав:

— Пане сотнику, а від сьогодні, з ласки й безмежного довіря Його Милости Короля

— гетьмане Війська Запорозь-

кого! Канцлер вупинився і глянувши на Хмельницького, помітив, що його обличчя нагло прибігло. Приймаючи це за добрий знак, продовжав:

— В моменті, коли Його Милість Король рішився на велике діло, коли всім дорого, любя і єдина батьківщина наша вимагає від нас чинів, що скріпилиб її силу й прибавили нового проміння до її глорії, очі Короля звернулися на дорогу його серцю Україну й поміж тисячами й відданими йому серць, вибрали твою голову й твоє серце, пане гетьмане!

Канцлер зупинився на хвилину, глянувши допитливо на Хмельницького й, прийнявши бідність його обличчя за вияв глибокого зворушення нежданого ласкою, закінчив гримко: — Оце тобі, пане гетьмане — булава! Знак королівського довіря й ласки, символ влади над сотнями, куріями й полками Війська Запорозького. Прийми її з такою вдячністю, з якою щирістю передає тобі її Його Королівська Милість. Поверни її нашій милій Речі Посполитій на потугу,

Королеві на славу, а ворогам батьківщини нашої й Хреста святого на погніб! (Дальше буде).

ВІДИСЛАЛИ ДОДОМУ. На протест французького уряду советський уряд мусів відкликати з Франції свого амбасадора, Якова Сурица. З приводу закінчення фінської війни він після був з Парижу Сталінові телеграму, в котрій говорив про „англійсько-французьких торговців війною".

3 ДНЯ

МИСТЕЦТВО ЖИТТЯ.

Щастя, це така річ, про яку згадують усі початкові поети, без огляду на їх вік. „Ах, щастя, щастя, де ти?“, „Немає щастя на тім світі!“, „Що таке щастя?“ і т. п. Деякі з „поетів“ заплутуються в тих своїх міркуваннях про щастя до тої міри, що попадають у пригноблення, мовляв: нема на тім світі щастя; життя погане, люди лихі; а крім того, до лиха, ось там на кінці стоїть смерть - костюмаха і над кожним ставить крапку. „По що жити? Краще булоб на світ не родитись. Ой доле, моя доле!“, — бідкаються ті наші „поети“, виливаючи цей смуток на папір і заставляючи інших цей духовий чад читати. Так, начеб кожний не мав подостатком власного клопоту й обов'язково треба було йому чужим журитись.

АМЕРИКАНСЬКЕ „ЩАСТЯ“.

Треба признати, що слово „щастя“ цікавить не лише наших „поетів“, але також інших людей. В американській суспільності, наприклад, те слово вжито навіть у державній конституції; в якій говориться, що всі люди мають рівне право до „здобування щастя“ (персют оф генинес). На перший погляд здавалося, що „здобування щастя“, це те саме, що само щастя; а на всякий випадок не велика між ними двома виразами різниця. В дійсності ж різниця величезна. Бо в той час, коли наші „поети“ говорять про само „щастя“, про п'їд, про овоч, про успіх чогось, то в американській конституції і в цій психіці американського народу говориться багато про шлях до щастя, про здобування щастя, про працю, змагання, до якоїсь цілі, про динаміку життя, а не про вислід і про статистику. Саме цей американський підхід є правильний, а не підхід слинявих „поетів“, деб вони не були.

„ЗДОБУВАТИ ЩАСТЯ“.

Добиватися якоїсь кар'єри в житті, змагати до того, щоб бути якимсь професіоналістом, лікарем, адвокатом; чи примувати до багатства — це може дати чоловікові велику приємність. Але осягнення якоїсь професії — лікарської, адвокатської, чи навіть осягнення великих грошей, — це цілком не гарантує чоловікові щастя. Скільки нещасливців є серед лікарів і адвокатів! Скільки самогубств серед багатіїв!

Чи це значить, що нічого не варт на світі здобувати, бо все мана? Ні. Треба здобувати, але щастя не треба шукати в осягненні цілі, тільки в змаганні до неї. І коли хтось осягнув одну ціль, наприклад став лікарем, адвокатом, чи багатцем, то він мусить миттю собі нової цілі шукати і знов до неї змагатися. Здобувши ступінь лікаря, чоловік повинен ставити собі за завдання бути корисним у тім оточенні, в якому живе; чи повинен скупити свою енергію на відкриття якого нового ліку і т. п. Те саме мусить робити адвокат, багатч і кожний інший. Як тільки він задовольняється осягненням, задоволення зникає, а на нього находить нудьга, незадоволення... Це парадокс.

ЯК ЖИТИ?

Кажуть старі люди, що щастя на світі можливе лише там, де є нещастя. Кожне задоволення мусить бути окуплене терпінням, як кожний апетит до їжі мусить бути окуплений попереднім голодом. Коли хтось не хоче ні на хвилину поголодувати, а на кожнім кроці напихає свій шлунок, не матиме апетиту і задоволення з їжі. Коли хтось хоче лиш користуватись грішми, себто споживати ті продукти і приємності, які гроші купують, то він скоро зайдегує так, що значне сумніватись у вартість життя.

Життя вимагає, щоб усе змагались, усе вміти знайти якусь ціль і до неї прямувати. Є люди, що плоди своєї праці віддають за споживання інших. Саміж займаються лише здобуванням тих плодів. Ті люди ніколи не нудьгують.

ЗНОСИТИ ПРИКРОЩІ.

Ствердивши, що без терпіння нема приємності, без прикroach — щастя, можемо поставити прикroach і терпіння на належній висоті. Прикroach і терпіння є конечні для життя. Мистецтво життя полягає саме на тім, щоб не нарікати, не скиглити і не знущатись на кімсь іншим, коли ті прикroach приходять. Треба по мужньому їх зносити, не голосити про них по цілому світі, а навпаки, заховувати їх якнайкраще перед іншими.

Всі ці засади відносяться тимбільше до подружжого життя, в якому дуже часто подружки мстяться взаємно на собі за оті елементарні та й конечні для нашого щастя терплячі моменти.

Життя це не один безперервний шнурочок гарних моментів. У ньому є перли, потовчене скло, терня. Щоб здобути перлу, треба покалічити пальці.

ЗАХОДОМ ВІД. 330 У. Н. СОЮЗУ З LITTLE FALLS, N. Y.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

В СУБОТУ, 6. КВІТНЯ (APRIL 6, 1940)

В ГАЛІ УКР. НАР. ДОМУ, 72 JOHN ST., LITTLE FALLS, N. Y.

Початок зборів в 7. годині вечір.

На ці збори повинні прийти конечно всі члени згаданого відділу. Запрошуємо на збори також і місцевих громадян, що ще не є членами У. Н. Союзу. На ці збори прибуде окружний організатор п. Маланчук, який виголосить реферат про значіння У. Н. Союзу.

За відділ 330 УНС: М. Паламар, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ЧЛЕНІВ ВІД. 192 У. Н. СОЮЗУ З HERKIMER, N. Y.

Подаємо до відома, що

В НЕДІЛЮ, 7. КВІТНЯ (APRIL 7, 1940)

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

В УКР. НАР. ДОМІ, 231 KING STREET, HERKIMER, N. Y.

Збори зачнуться точно в 2. годині пополудні.

Всі члени й членки повинні явитись на цих зборах обов'язково. На зборах буде прийнятий та промовлятиме в організаційних справах окружний організатор А. Маланчук. Запрошуємо також на збори і не членів У. Н. Союзу, бо кожному буде цікаво послухати, що нам розкаже п. Маланчук.

За відділ 192 УНС: М. Політило.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЧОРНЕ, ЧИ БІЛЕ?

При нагоді зміни власників ньюорська газета „Бруклін Ігел“ перемінила свій зовнішній вигляд.

Назавгал ці зміни полягають у тому, що нині в газеті видно багато більше білого простору, ніж передше. Великі черенки дається тонші, між стрічками лишається більше вільного місця.

Заряд каже, що ці нові річи заведено на припорушення знавця друкарства в тій цілі, щоб газету легше було читати для очей і щоб написане краще кидалося в вічі.

Хоч новина виглядає нерозумною, бо досі загально вважалося, що чорна краска більше звертає на себе увагу, ніж біла, інші газети думають про перехід на „білу“ реформу.

ПО ВІЙНІ.

Пише Джеймс Алдрідж, кореспондент Північно - Американського Газетного Аліансу, що, як тепер стверджується, російські літаки в фінській війні були зовсім справні та мали добрих летунів.

Таке пишеться по скінченні фінсько - російської війни: До її закінчення звичайно писалось інакше.

Чому? Пощо? Невжеж світ, не зважаючи на фінські симпатії, не міг бачити річей так, як вони справді були? Невжеж люди, що були прихильні фінам, мали би змінити

свої симпатії, якби вони знали про справність російської летничої служби? Хіба люди тому симпатизували з фіними, бо вони були вправні вояки, а москалі неправні?

КОМУ ВІДМОВИЛИ?

Донесення Алдріджа кидає ще один промінь світла на справу літаків. Показується, що звичайні російські легкі літаки були американські. Були це літаки системи Мартіна, що їх роблено в Росії на основі дозволу з Америки.

Значить, як американські газети насміхалися з недостатків легких російських літаків, то вони поправді насміхалися з американських винахідників.

КОШТИ ВІЙНИ.

Фінська армія подає зо свого боку цікаві обчислення про війну. Наприклад, показується, що фінські антилетничі батерії, щоби вцілити раз, мусіли вистрілювати 54 вистріли.

І фінська пролетнича артилерія вважається знаменитою. Скільки стрілів віддавала польська артилерія?

І В ПЕКЛІ ДОБРЕ ПРИЯТЕЛІВ МАТИ.

Польський князь Радзівіл хвалиться в Франції, що його, засудженого - більшовицькою владою на смерть, врятувала інтервенція італійського короля й королевої.

В донесенні є справді нови-

на: здавалось, що в советській Росії врятувати життя людини могли би вставлення хіба комуністичної партії або якогось комуністичного симпатика. Щоб такий вплив мали королі, це справді вже виглядає на таке, що не собака кусає людину, а людина собаку.

„НА КОБЕРЦУ“.

Про свої пригоди в советській Росії князь Радзівіл згадує головню дві річі: раз, що його більшовики засудили на смерть, друге, що його вислали з Польщі в Москву товаровим потягом.

Читаючи це, читаєч не знає, що гірше обурює князя: чи те, що його засудили на смерть, чи те, що його везли товаровим потягом.

Чи не пригадалося князеві на польських шляхетські традиції, що як шляхтича засудили на буки, то били його не на голій долівці чи лавці, але на застеленій ковером?

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЕМБРИДЖ, ПА.

Наради всіх товариств.

Дня 25. березня ц. р. відбулись у нас наради десятих місцевих українських організацій у справі всеукраїнського конгресу. Наради відбулись ввечерю у салі укр. прав. громади. Їх відкрив пред. злучених відділів, п. Михайло Фук, і дав широке пояснення щодо українського конгресу, котрий скликають чотири наші головні організації, а це: У. Н. Союз, У. Р. Союз, Провідіння і Народна Поміч, в місті Вашингтоні, Д. К., в день 24-го травня ц. р.

Представників на тих нарадах було з 30. Вони щиро привитали злук згаданих організацій для тої цілі та висказували радість, що наші головні організації, не зважа-

„ІМПОРТОВАНІ З ПАРИЖУ“

НАРЕШТІ МОЖНА ДІСТАТИ

ПУДЕРНИЦІ „СОМРАСТ“

В УКРАЇНСЬКІМ СТИЛЮ.

з українським гербом ТРИЗУБОМ і 5 гербами українських земель у гречудному виконанні одного з наших найкращих артистів у Парижі.

Герб — у голубій / золотій красі
Пудерниця кремового, чорного або вишневого коліру
(для вибору покупця)

Чудова пам'ятка на Великодній або інший дарунок
Знаменита нагода зареєструвати український
артистичний виріб перед чужинцями
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 2 ДОЛЯРИ.

Замовлення слати до:

“SVOBODA”

81-83 Grand St., (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ючи на деякі розходження в 7. квітня в салі 5-го від. 509 погляді на ріжні справи, остаточно зрозуміли, що незгода в українській народі це наш найбільший ворог. Він розточує нашу внутрішню силу, якою ми могли би боротись за визволення українського народу з неволі. За отсе поєднання привні висказували урядникам згаданих чотирьох організацій признання.

Бо не лиш американська українська еміграція покладає великі надії на той конгрес, але також уся українська 45-мільонова нація, яка, хоч не має нагоди бути заступленою на тім конгресі, то пильно слідкує за тим, що ми тут робимо. Ми не можемо завести надій наших братів.

В дальших нарадах зясували значіння конгресу о. Е. Королишин і Яків Лисяк. Кожний з привних висказував свою думку і план, якби прийнялись до доброго переведення конгресу й помогли йому морально та матеріально. По довгих нарадах ухвалено влаштувати по Великодніх Святах якесь підприємство і ввесь дохід призначити на ціль конгресу. Ухвалено також скликати другі збори на

В тих нарадах, що вже відбулись, брали участь такі організації: укр. прав. громада, від. 276 УНС, від. 34 УНС, від. 108 УНП, від. 130 УНП, від. 22 УНП, від. 5 УРС, 6. сотня ОЧС, 6 від. УЗХ, сестрицтво св. Покрови. По вичерпанні програми предсидник М. Фук подякував привним за таке чисельне зібрання і закликав на будуче до чинної участі в нарадах.

В склад головного комітету входять: о. Е. Королишин, М. Фук, предс., Я. Лисяк, заст. Іван Гось і Іван Лісовський, секретарі, С. Дністрян, заст. Г. Лазар, касієр, П. Халупа, заст. Контрольна комісія: М. Белей, Л. Зазвірський, А. Кметик, С. Белей.

Іван Гось, секретар

УВАГА!

АЛЕНТАВН, ПА.

УВАГА!

ВЕЛИКЕ СВЯТО-ТОРЖЕСТВО ПОСВЯЧЕННЯ

АРТИСТИЧНО В ВІЗАНТІЙСЬКІМ СТИЛІ ЗМАЛЬОВАНОЇ

ЦЕРКВИ ПР. Д. МАРІЇ В АЛЕНТАВН, ПА.

В ЧЕТВЕР, 30. ТРАВНЯ 1940 Р.

Просимо всіх дооколичних українців прийти до нас на це наше Торжество.

Заряд Парохії.

ГРУПА УКРАЇНСЬКИХ ТАНЦЮРИСТІВ НА КОНЦЕРТІ КАНАДІЙСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА В ТОРОНТО, В КАНАДІ, 16. БЕРЕЗНЯ 1940.

Courtesy, The Evening Telegram, Toronto, March 18, 1940.

З УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ
І ПРОМИСЛУС. П. КАНА,
УКРАЇНСЬКИЙ ПОХОРОННИК.

Один з наймодерніших похоронних дімів у стейті Нью Джерсі є власністю молодого українського похоронника, що називається Самійло П. Кана.

С. Кана уродився в Мексика Ракс, в стейті Пенсильванія. Його родичі українці, відомі українські громадяни. Своєю молодістю і шкільним віком він провів у родинному місті Мексика Ракс. Там уже з молодого віку він зацікавився похоронним бізнесом, зацікавившись похоронними клопотами людей, що дізналися болотою втрати через смерть. Це зацікавлення він розвинув через відповідний вишкіл, котрий добув собі в колегії Боршама в Шикаго.

Скінчивши школу й здавши іспити в колегії, він переїхав до міста Перт Амбоу, в стейті Нью Джерсі, та відкрив похоронне заведення під адресою 433 Стейт стріт в малій частині стейтського будинку. З часом його стали кликати пораз більше і більше і він мусив відкрити похоронний дім, який відповідав би найвищим вимогам його професії. В цей спосіб повстав KANA MODERN FUNERAL HOME, під ч. 433 Стейт стріт, у Перт Амбоу, Нью Джерсі.

Цей три-поверховий будинок будовано коло чотирьох місяців. Цілого першого поверху живається для похоронів. Дім складається з 9 кімнат: салі до прийняття; приватної канцелярії; двох кімнат для вистави трун, де показується труни різних типів, щоб родина не турбувалася владатися деще на закупку труни; двох сповнавальних; головної службової кімнати й приготування кімнати.

Головна службовою кімната має домашню атмосферу й вона прикрашена за смаком останнього теперішнього періоду й гарними жовто-червоними кольорами драперійми. Всюди ажиться лише посереднього освітлення.

Модерний похоронний дім має контрольоване повітря, а вікна зроблені з екстінкційного і так вони сконструйовані, що до будинку не може дістатися ні повітря ні копіт. Гаряча вода доміном має приміщення для каравану й авта та всіх причаїх і складу додаткових трун, що їх вимагає бізнес. У припаркованій кімнаті можна знайти все модерне наряддя, потрібне до балсамування й етерізації.

По формальним публічним відкритті п. Кана помітив, як мало знала публіка про кошти похоронів. Тому він відвідав у наступних місяцях цілу низку товариств і установ, запрошуючи клієнтів й товариств відвідати його похоронний дім. Він пояснив усім, як будуватися труни й що вони коштують. Багато людей висказували здивування, як почули, що він дає цілий похорон за 150 доларів. Уже з коштом каравану, двох авт, балсамування, труни з вистаючою зовнішньою скринькою, цинтарним вистаючим, словом, усім потрібним, з винятком видаєтих на церкву, цинтар і одіня.

В переконанні, що публіка повинна знати більше про кошти похоронів, п. Кана знову проявив себе лідером, почавши коштувати кампанію оголошень, що звернули увагу передовсім на кошти похоронів. Ці оголошення він подає до багатьох газет і омнібусів по всьому стейті Нью Джерсі, бо п. Кана може заявити похоронами в кожній частині стейту Нью Джерсі без усяких додаткових коштів для родини. П. Кана може теж займатися похоронами по стейтах Пенсильванія, Іллінойс і Коннектикут, бо він має похоронний дозвіл на практикування похоронництва в тих стейтах. Його можна легко дістати телефоном.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

З ТЕАТРУ І ШТУКИ

„ТАРАС БУЛЬБА“ М. ЛИСЕНКА НА СЦЕНІ В НЬО-ІОРКУ.

Українці з Нью Йорку й околиць матимуть нагоду побачити відому оперу славного нашого найбільшого композитора Миколи Лисенка, „Тарас Бульба“. Великий твір нашого композитора, яким дорожать також і українські мистецькі сили в Америці, буде показаний також чужій публіці, щоб як свої так і чужі пізнали перлину української музики.

Відомий український балетмейстер, Дмитро Чутро, знаний в Америці за влаштування українських балетів та опери „Мазепа“, взявся до підготовки „Тараса Бульби“ в Нью Йорку.

Вистава відбудеться в неділю, 21-го квітня 1940 р., в Мекка Темпл Авдіторіум в Нью Йорку.

Опера представлятиме цікавий та багатий матеріал з українського історичного життя, по повісті відомого письменника М. Гоголя. Великий український балет, добра симфонічна оркестра, могутній хор, сцени Братського монастиря та інші панорами Києва.

Сама опера має 5 довгих дій, які представляють фрагменти української боротьби за визволення України.

Заангажовано низку артистів, знайомих з своїми європейськими та американськими сценами. Саме тепер ідуть підготування, які заповідають, що сама вистава вдасться якнайкраще.

Нема сумніву, що українське громадянство повитає з радістю цю виставу та посприє своєю участю.

БОС ГЕНГСТЕРІВ.

Ейб Релес, бруклінський генгстер, що, рятується перед засудом на смерть, розкрив державній прокуратурі подробиці свого „генгу“.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ КАЗКИ

Це вибір найкращих українських казок з славної збірки українського збирача народної творчості

ІВАНА РУДЧЕНКА.

Має отсі перлини української казочної літератури:

1. Рись-мати
2. Брат і сестра в лісі
3. Попович Ясат
4. Летючий корабель
5. Парана-жаба
6. Про царенку Івана та чортову дочку.
7. Убогий та багатий і дівка-чорнявка
8. Безсмертний Данило й розумна жінка
9. Правда та Неправда
10. Гордий цар

З 42 ілюстраціями артиста Юрія Магалецького.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

„СВОБОДА“

83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

У СПРАВІ ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ

Переписне Бюро в потребі послугується перекладачами.

„Підчас спису населення цього року безперечно найбільше клопотів буде в тих околицях, де більшість населення мале знає англійську мову“ — так зауважує д-р Леон Е. Трудсел, головний статистик відділу населення переписного бюро Злучених Держав. „Припускаємо, що поза тим не буде інших труднощів підчас збирання інформації, за котрими питатимуть урядовці переписного бюро“.

„Правдою є“, він додає, „що певно у багатьох випадках можемо сподіватись більшої та кращої співпраці від чужомовних груп, ніж від деяких американців. Наприклад, за останніх кілька років, хоч на постійний побут приїздило сюди мале число іммігрантів, то однак багато з них походять з тих країн, де слово, діло, а навіть думка підлягала строгій контролі уряду. Вони перекладали допити більше про особисті справи, ніж як приписує тут переписне бюро. Вони зжилися з такими допитами.“

„Отже, маючи на увазі те, що питання нашого перепису виявляються неосистого характеру, а також, одержавши повне задоволення від уряду, хто не повинен побоюватися“.

що відповіді це довірочна справа і їх не можна вживати навіть до інших справ уряду, як, наприклад, податки, слідства чи впорядкування, вони справді будуть раді з того, що матимуть нагоду співпрацювати з Вуйком Семом в цілі збирання даних про населення краю та його економічний стан“.

Щоб оминати мовні перешкоди підчас збирання інформації для перепису населення серед чужомовних родин, переписне бюро вибере зпоміж своїх 120,000 енумераторів багато знавців різних мов і приділить їх у відповідні округи. Наприклад, у такі округи, де живе велике число німців, чи українців, там вишлють таких енумераторів, що знають ті мови. Це саме будуть приміновати до різних національних груп, скупчених по округах.

У мішаних громадах буде тяжча справа, бо не можна вимагати, щоб енумератори знали багато різних мов. Тому д-р Трудсел вказує, що списувачі є уповноважені кликати дітей або інших членів родини, що знають англійську мову, щоб служили за перекладачів, або вживали офіційних перекладачів, котрі, як енумератори, підписали записані знімання, що не будуть виявляти переписних інформацій.

Д-р Трудсел запевняє: „Ніхто не повинен побоюватися“.

що його, особисті справи будуть виявлені. Переписне бюро не интересується особистими справами поодиноких людей, а тільки такими фактами, що становлять підставу для статистики про населення краю і його економічний стан. Імена й адреси не входять у статистику. Збирачі, перекладачі й інші робітники переписного бюро у Вашингтоні, і на місцях зложили присягу, що нікому не виявлять довірочних фактів перепису. Закон предбачає строгу кару за порушення тих принципів“.

Цьогорічний список населення, що в багатьох місцевостях починається 2-го квітня, буде шістнадцятим десятирічним переписом Злучених Держав. Кожна людина в кожній домі, інституції чи заведенні, кожний жовнір, моряк чи матроз, словом, кожний з усіх 132 мільонів тутешніх мешканців обов'язаний подати певні факти про себе і свою діяльність.

Люди чужинського роду та громадяни чужинського походження мають право заміщення у Злучених Держав. Нація вдячна їм за посвяту для неї. Сторічці історії Америки переповнені іменами патріотів чужинського роду, котрі жили і вмерли за справи Злучених Держав, а тепер, як професійні люди, фахівці, хлібороби і ті, що „обертують колесо“ індустрії та торгівлі, чужинського роду мужчини та діти або їх нащадки багато причиняються до піднесення державного поступу.

Факти перепису населення це доказ тих досягнень. Після перепису населення 1930 року переписне бюро видало кілька публікацій. Одна з них вказує, що в цілім краю було загально 2,945,797 ріжнього роду професіоналістів, а в тім числі було 287,243 чужородців білої раси. В числі 9,665,540 підприємців, завідателів та урядовців, включно власників і арендарів фарм, торговців, тощо, було 1,263,289 чужородців. На кожних одинадцять ріжнього роду умових робітників припадав один чужородець; на п'ять фахівців та завідателів — один; таксамо серед напів фахових робітників, а знову серед усіх інших робітників — один на кожних шість.

Серед 48,829,920 робітників у Злучених Державих 1930 року, а саме тут роджених і чужородців білої раси і муринів, було 7,411,127 чужородців білої раси, що припадало майже один на сім.

При співучасті мільонів американців, роджених поза границями Злучених Держав, або синів чи дочок іммігрантів, перепис 1940 року викаже теперішній стан мешканців Америки чужинського роду.

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

Треба ДЯКОВИТЕЛЯ. Українська православна церква в Клівленді, О., пошукує дяковича-диригента, що міг би вести церковний і світський хор, провадити школу й режисуру. Посаду можна обити від 15. квітня. В листі проситься подати бажану платню. 73,5-6

ST. VLADIMIR'S CHURCH,

2280 W. 11th St., Cleveland, Ohio.

ДОМИ НА ПРОДАЖ

\$4,200

коштує три-фамілійний дім у Брукліні з усіма зліченнями. — РЕСТАВРАНТ у Нью Йорку. Лікер Лайсенс. Тижневий оборот около \$400. ГРОСЕРІЯ ДЕЛІКАТЕСЕН у Брукліні. Тижневий оборот около \$300. За інформаціями звертайтесь до:

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th St., New York, N. Y.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
Аналіз крові для подружжого садовства.
Геморойди й жилаки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.

GRAMERCY 7-7697

Офісові години: 10-8; неділя 11-2

Жінка-доктор до обслуговування.

X & Флюороскоп. — Екзамінація \$2.00.

ДРЮ КАЖЕ, ЩО КАНАДА МОГЛА ВІДВЕРНУТИ ВІЙНУ

Підполковник Джордж А. Дрю, провідник консервативної партії в Онтеріо, говорив у Нью Вестмінстер, Б. К. Підчас своєї промови він сказав, що якби так Канада була вразно заявила, що в випадку війни вона всеціло попре змагання Великої Британії — таксамо, як це зробили Австралія й Нова Зеландія — Гітлер був би не поважився починаючи теперішню війну. Бо Канада за своїми велитинськими багатствами дуже багато могла заважити в Гітлерових розрахунках за і проти війни.

Промова підлодок. Дрю належить до виборчих промов.

ВВІЛА ВЛАСНУ ДИТИНУ.

38-літня Вівіяна Матюс з Мт. Клемекс, Мішіген, призналася поліції, що вона спалила свою 8-тижневу дитину в кухонній печі. Казала, що вона не могла

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ

НА ПРОДАЖ БАР-ГРИЛ. Нагода знаменитого й дешевого купна. Тижневий зорі \$500. Позиція на Енсею. Українська й польська діяльність. J. TANSKY, 17 St. Marks Place, New York City.

ВЗОРИ

КАНА, НІТКИ ДО ВІШИВАННЯ Д. М. С. І СТЕМІЛЬОВАНИ РІЧІ.

UKRAINIAN BAZAAR, 170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

SAMUEL P. KANA
Український ПОГРЕБНИК
Цілий похорон напіть за \$150
433 State St., PERTH AMBOY, N.J.
Phone: P. A. 4-4646

УВАГА ФІЛІДЕЛЬФІЯ І ОКОЛИЦІ ІВАН ГАСИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Похорони по ціні так низькій як \$150.

Модерна обстановка. Обслуга чесна й шира. Через телефон ми немовби сусідами

Office Address:

JOHN HASYN

Undertaker & Embalmer

3948 N. SMEDLEY STREET,

SAGAMORE 3563 PHILA., PENNA.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

без ріжниць як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга ширша і чесна. — Office:

383 MORRIS AVENUE,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по ціні так низькій як \$150.

Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬО-ІОРКУ І ОКОЛИЦІХ

129 E. 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

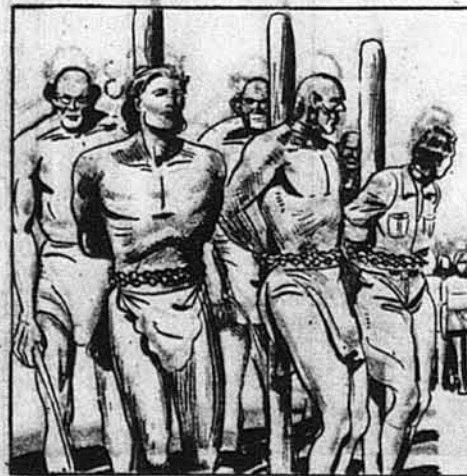
707 PROSPECT AVENUE,

(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Melrose 5-6577

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(127)

Тарзана, Калюка і Перія привязали до стовпів ланцюгами і на хвилину залишили їх у спокою. Гайдуки з нагайками вступили свій зір у королеву, очікуючи від неї знаку на тортури. Тарзан був цілком витов спокійний. Його очі легко повертались докруги. Він запам'ятував собі кожну дрібницю в тім оточенні.

Агті промовила до китайця Вонга: „Я дам їм ще одну нагоду, щоб признатись. Ти можеш піти до них і випитати їх. Коли вони самі, добровільно, видадуть ватажка того повстання, то вони будуть пощаджені. Коли ні, то зачнуться тортури. Серед тих тортур вони всі згинуть. Піди і скажи їм це“.

Низьким уклоном китаець похвалив цей поступок королеви й, усміхаючись загадково, пішов виконувати її волю. Та як лише він наблизився до в'язнів, Пері гарячо закликав: „Забирайся звідси, нікчемнику! Ти знов щось огидне плянуєш“. Китаець повторив слова королеви. Пері закричав: „Ми не твоєї породи!“

Але китаець тим не знеохотився. Він підступив до Тарзана і хитро заговорив: „Вона, правда, що мовчанка — золотого, але не в тім випадку. Тепер треба говорити, бо хвиля грізна“. Присунувшись ближче до Тарзана, китаець додав: „Тим більше, що це не штука вгадати, що ватажком повстання є ти сам“.